

Ταυτότητες και εφαρμογές τους στην απλοποίηση παραστάσεων που εμφανίζονται συχνά σε ζητούμενα όρια

1. Στον ορισμό ρίζας

$$\sqrt{x^2} = x, \text{ για κάθε } x \geq 0$$

$$\sqrt[3]{x^3} = x, \text{ για κάθε } x \geq 0$$

Αλλά και ποιο γενικά ισχύει

$$\sqrt[y]{x^y} = x, \text{ για κάθε } x \geq 0$$

- Παράδειγμα απλοποίησης με τον παραπάνω τύπο

$$\frac{x - \sqrt{x}}{\sqrt{x} - 1} = \frac{\sqrt{x^2} - \sqrt{x}}{\sqrt{x} - 1} = \frac{\sqrt{x} \cdot (\sqrt{x} - 1)}{\sqrt{x} - 1} = \sqrt{x}$$

2. Διαφορά τετραγώνων

$$x^2 - a^2 = (x - a)(x + a)$$

- Παραδείγματα απλοποίησης με τον παραπάνω τύπο
i.

$$\frac{x^2 - 9}{3x^2 - 9x} = \frac{x^2 - 3^2}{3x \cdot (x - 3)} = \frac{(x + 3) \cdot (x - 3)}{3x \cdot (x - 3)} = \frac{x + 3}{3x}$$

ii.

$$\frac{x - 1}{\sqrt{x} - 1} = \frac{\sqrt{x^2} - 1^2}{\sqrt{x} - 1} = \frac{(\sqrt{x} - 1)(\sqrt{x} + 1)}{\sqrt{x} - 1} = \sqrt{x} + 1$$

3. Συζυγείς παραστάσεις για την απαλοιφή ριζικών

Παράσταση A	Συζυγής παράσταση B	Γινόμενο A · B
$\sqrt{x} - a$	$\sqrt{x} + a$	$\sqrt{x^2} - a^2 = x - a^2$
$\sqrt{x} + a$	$\sqrt{x} - a$	$\sqrt{x^2} - a^2 = x - a^2$
$\sqrt{x} - \sqrt{a}$	$\sqrt{x} + \sqrt{a}$	$\sqrt{x^2} - \sqrt{a^2} = x - a$
$\sqrt{x} + \sqrt{a}$	$\sqrt{x} - \sqrt{a}$	$\sqrt{x^2} - \sqrt{a^2} = x - a$
$ x - a$	$ x + a$	$x^2 - a^2 = (x - a)(x + a)$

Εννοείται ότι όταν για μια παραγοντοποίηση και μετά απλοποίηση κλάσματος χρησιμοποιήσω το τέχνασμα της συζυγούς παράστασης, **πρέπει να πολλαπλασιάσω και τον αριθμητή και τον παρονομαστή με την παράσταση αυτή**

4. Σχέση απόλυτης τιμής και ρίζας

$$x^2 = |x|^2 \quad \text{και} \quad \sqrt{x^2} = |x| \quad \text{για κάθε } x \in \mathbb{R}$$

- Παράδειγμα απλοποίησης με τους παραπάνω τύπους και χρήσης συζυγούς παράστασης

$$\begin{aligned} \frac{|x-2| - 1}{x-1} &= \frac{(|x-2| - 1) \cdot (|x-2| + 1)}{(x-1) \cdot (|x-2| + 1)} = \frac{|x-2|^2 - 1}{(x-1) \cdot (|x-2| + 1)} = \\ &= \frac{(x-2)^2 - 1}{(x-1) \cdot (|x-2| + 1)} = \frac{[(x-2) - 1] \cdot [(x-2) + 1]}{(x-1) \cdot (|x-2| + 1)} = \frac{(x-2-1)(x-2+1)}{(x-1) \cdot (|x-2| + 1)} = \\ &= \frac{(x-3)(x-1)}{(x-1) \cdot (|x-2| + 1)} = \frac{x-3}{|x-2| + 1} \end{aligned}$$

5. Διαφορά κύβων

$$x^3 - a^3 = (x - a) \cdot (x^2 + ax + a^2)$$

- Παραδείγματα απλοποίησης με τον παραπάνω τύπο

i.

$$\frac{x^3 - 8}{x^2 - 4} = \frac{x^3 - 2^3}{x^2 - 2^2} = \frac{(x-2) \cdot (x^2 + 2 \cdot x + 2^2)}{(x-2) \cdot (x+2)} = \frac{x^2 + 2x + 4}{x+2}$$

- ii. Προσοχή, χρησιμοποιούμε και το τέχνασμα της συζυγούς παράστασης

$$\begin{aligned} &\frac{x^3 - 1}{\sqrt{x+1} - \sqrt{2}} = \\ &\frac{x^3 - 1^3}{\sqrt{x+1} - \sqrt{2}} = \\ &\frac{(x-1) \cdot (x^2 + x + 1)}{\sqrt{x+1} - \sqrt{2}} = \\ &\frac{(x-1) \cdot (x^2 + x + 1) \cdot (\sqrt{x+1} + \sqrt{2})}{(\sqrt{x+1} - \sqrt{2}) \cdot (\sqrt{x+1} + \sqrt{2})} = \\ &\frac{(x-1) \cdot (x^2 + x + 1) \cdot (\sqrt{x+1} + \sqrt{2})}{\sqrt{x+1}^2 - \sqrt{2}^2} = \end{aligned}$$

$$\frac{(x-1) \cdot (x^2+x+1) \cdot (\sqrt{x+1} + \sqrt{2})}{x+1-2} =$$

$$\frac{(x-1) \cdot (x^2+x+1) \cdot (\sqrt{x+1} + \sqrt{2})}{x-1} =$$

$$(x^2+x+1) \cdot (\sqrt{x+1} + \sqrt{2})$$

iii. Προσοχή, χρησιμοποιώ την μέθοδο της αντικατάστασης και ιδιότητες ριζών

$$\frac{\sqrt[3]{x}-1}{x-1} = \frac{\sqrt[3]{x}-1}{(\sqrt[3]{x})^3-1^3} = \frac{\omega-1}{\omega^3-1^3} = \frac{\omega-1}{(\omega-1)(\omega^2+\omega+1)} =$$

$\theta\acute{\epsilon}\tau\omega \sqrt[3]{x} = \omega$

$$\frac{1}{\omega^2+\omega+1} = \frac{1}{\sqrt[3]{x^2} + \sqrt[3]{x} + 1}$$

iv.

$$\frac{x-1}{x\sqrt{x}-1} = \frac{\sqrt{x^2}-1}{\sqrt{x^2} \cdot \sqrt{x}-1} = \frac{\sqrt{x^2}-1}{\sqrt{x^3}-1} = \frac{\omega^2-1}{\omega^3-1} =$$

$\theta\acute{\epsilon}\tau\omega \sqrt{x} = \omega$

$$\frac{(\omega-1)(\omega+1)}{(\omega-1)(\omega^2+\omega+1)} = \frac{\omega+1}{\omega^2+\omega+1} =$$

$$\frac{\sqrt{x}+1}{\sqrt{x^2} + \sqrt{x} + 1}$$

6. Άθροισμα κύβων

$$x^3 + a^3 = (x+a) \cdot (x^2 - ax + a^2)$$

- Παραδείγματα απλοποίησης με τον παραπάνω τύπο

i.

$$\frac{x^3+1}{2x+2} = \frac{x^3+1^3}{2(x+1)} = \frac{(x+1)(x^2-x+1)}{2(x+1)} = \frac{x^2-x+1}{2}$$

ii. Με χρήση και συζυγούς παράστασης

$$\begin{aligned} \frac{x^3 + 1}{\sqrt{x+2} - 1} &= \\ \frac{(x+1)(x^2 - x + 1)}{\sqrt{x+2} - 1} &= \\ \frac{(x+1)(x^2 - x + 1)(\sqrt{x+2} + 1)}{(\sqrt{x+2} - 1)(\sqrt{x+2} + 1)} &= \\ \frac{(x+1)(x^2 - x + 1)(\sqrt{x+2} + 1)}{\sqrt{x+2}^2 - 1} &= \\ \frac{(x+1)(x^2 - x + 1)(\sqrt{x+2} + 1)}{x+2-1} &= \\ \frac{(x+1)(x^2 - x + 1)(\sqrt{x+2} + 1)}{x+1} &= \\ (x^2 - x + 1)(\sqrt{x+2} + 1) & \end{aligned}$$

7. Διαίρεση πολυωνύμων

Να κάνετε την διαίρεση $P(x):Q(x)$, όπου:

$$P(x) = x^3 + x^2 - x + 2 \quad \text{και} \quad Q(x) = x^2 - x + 1$$

Απάντηση

Διαιρετέος	Διαιρέτης	
$+x^3 + x^2 - x + 2$ $-x^3 + x^2 - x$ (+) _____ $+2x^2 - 2x + 2$ $-2x^2 + 2x - 2$ (+) _____ Υπόλοιπο = 0	$x^2 - x + 1$	1η διαίρεση $\frac{x^3}{x^2} = x$ 2η διαίρεση $\frac{2x^2}{x^2} = 2$
	Πηλίκο: $x + 2$	

Δηλαδή :

$$x^3 + x^2 - x + 2 = (x + 2)(x^2 - x + 1)$$